

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾**

z dnia 28 lipca 2005 r.

w sprawie rodzinnych domów pomocy

(Dz. U. z dnia 12 sierpnia 2005 r.)

Na podstawie art. 52 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) standardy, rodzaj i zakres usług bytowych i opiekuńczych świadczonych przez rodzinny dom pomocy;
- 2) warunki kierowania, odpłatności i nadzoru nad rodzinnymi domami pomocy.

§ 2. Sposób świadczenia usług bytowych i opiekuńczych przez osobę prowadzącą rodzinny dom pomocy powinien uwzględniać stan zdrowia, sprawność fizyczną i intelektualną oraz indywidualne potrzeby i możliwości osoby przebywającej w rodzinnym domu pomocy, a także prawa człowieka, w tym w szczególności prawo do godności, wolności, intymności i poczucia bezpieczeństwa.

§ 3. Osobom wymagającym z powodu wieku pomocy innych osób rodzinny dom pomocy świadczy przez całą dobę:

- 1) usługi bytowe zapewniające:
  - a) miejsce pobytu,
  - b) wyżywienie,
  - c) utrzymanie czystości;
- 2) usługi opiekuńcze zapewniające:
  - a) udzielanie pomocy w podstawowych czynnościach życiowych,
  - b) pielęgnację, w tym pielęgnację w czasie choroby,
  - c) opiekę higieniczną, pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych oraz w zakupie niezbędnych leków zaleconych przez lekarza,
  - d) niezbędną pomoc w załatwianiu spraw osobistych,
  - e) kontakty z otoczeniem,
  - f) organizację czasu wolnego,
  - g) pomoc w zakupie odzieży i obuwia oraz niezbędnych artykułów osobistego użytku.

§ 4. Rodzinny dom pomocy zapewnia w zakresie:

- 1) miejsca pobytu:
  - a) budynek i jego otoczenie - bez barier architektonicznych,
  - b) pokoje mieszkalne w budynkach wielokondygnacyjnych bez wind - usytuowane na parterze,
  - c) pokoje mieszkalne, nie więcej niż trzyosobowe, z tym że:
    - pokój jednoosobowy - nie mniejszy niż 9 m²,
    - pokój dwu- i trzyosobowy - o powierzchni nie mniejszej niż po 6 m² na osobę,
    - pokoje mieszkalne - wyposażone w łóżko lub tapczan, szafę, stół, krzesła i szafkę nocną dla każdej osoby,
  - d) następujące pomieszczenia:
    - pokój dziennego pobytu służący jako jadalnia,
    - pomieszczenie pomocnicze do prania i suszenia,
    - jedną łazienkę dla nie więcej niż 5 osób i jedną toaletę dla nie więcej niż 4 osób, wyposażone w uchwyty ułatwiające korzystanie z tych pomieszczeń;
- 2) wyżywienia:
  - a) co najmniej 3 posiłki dziennie, w tym posiłki dietetyczne, zgodnie ze wskazaniem lekarza,
  - b) przerwę między posiłkami nie krótszą niż 4 godziny, przy czym ostatni posiłek nie wcześniej niż o godzinie 18⁰⁰,

- c) dostępność do drobnych posiłków i napojów między posiłkami,
  - d) możliwość spożywania posiłków w pokoju mieszkalnym, w razie potrzeby karmienie;
- 3) utrzymania czystości:
- a) środki higieny osobistej, środki czystości, przybory toaletowe i inne przedmioty niezbędne do higieny osobistej,
  - b) sprzątanie pomieszczeń w miarę potrzeby, nie rzadziej niż raz dziennie.

§ 5. 1. Osobę wymagającą całodobowych usług bytowych i opiekuńczych kieruje się na pobyt stały lub okresowy do rodzinnego domu pomocy na jej wniosek lub za jej zgodą, na wniosek opiekuna prawnego, złożony w ośrodku pomocy społecznej właściwym ze względu na miejsce zamieszkania tej osoby, zwanym dalej "ośrodkiem".

2. Decyzję w sprawie skierowania do rodzinnego domu pomocy wydaje kierownik ośrodka na podstawie:

- 1) rodzinnego wywiadu środowiskowego przeprowadzonego przez pracownika socjalnego ośrodka;
- 2) zaświadczenia lekarskiego stwierdzającego brak przeciwwskazań zdrowotnych do umieszczenia w rodzinnym domu pomocy, ze wskazaniem zakresu wymaganych usług opiekuńczych;
- 3) dowodu otrzymywania emerytury, renty lub zasiłku stałego.

§ 6. 1. Pobyt w rodzinnym domu pomocy jest odpłatny w wysokości odpowiadającej poniesionym miesięcznym wydatkom, ustalonym w umowie dotyczącej prowadzenia rodzinnego domu pomocy, zawartej między kierownikiem ośrodka a osobą prowadzącą rodzinny dom pomocy.

2. Przy ustalaniu odpłatności od osoby przebywającej w rodzinnym domu pomocy stosuje się odpowiednio art. 61 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

3. Wysokość miesięcznej odpłatności, przekazywana osobie prowadzącej rodzinny dom pomocy, jest określona w decyzji, o której mowa w § 5 ust. 2.

4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach kierownik ośrodka może, na czas określony, częściowo albo całkowicie zwolnić osobę przebywającą w rodzinnym domu pomocy z ponoszenia odpłatności, na wniosek tej osoby lub jej opiekuna prawnego.

5. Odpłatność odpowiadającą wysokości zwolnienia, o którym mowa w ust. 4, ponosi gmina.

§ 7. 1. W ramach bezpośredniego nadzoru kierownik ośrodka, w imieniu i z upoważnienia wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, przeprowadza kontrolę w rodzinnym domu pomocy co najmniej raz na kwartał.

2. W trakcie kontroli kierownik ośrodka lub osoba przez niego upoważniona prowadzi obserwacje, analizuje dokumenty, nawiązuje bezpośredni kontakt z osobami przebywającymi w rodzinnym domu pomocy i w razie potrzeby z ich rodzinami lub opiekunami prawnymi.

3. Osoba prowadząca rodzinny dom pomocy ma umożliwić przeprowadzenie kontroli w ramach sprawowanego nadzoru i podjęcie czynności, o których mowa w ust. 2.

4. Kontrola dotyczy w szczególności:

- 1) zakresu i sposobu świadczenia usług bytowych i opiekuńczych;
- 2) przestrzegania praw, o których mowa w § 2, oraz zapewnienia dostępności do informacji o tych prawach;
- 3) współdziałania osoby prowadzącej rodzinny dom pomocy z osobą przebywającą w tym domu i jej rodziną lub opiekunem prawnym.

5. Kontrola zakresu i sposobu świadczenia usług, o której mowa w ust. 4 pkt 1, polega na:

- 1) przeprowadzeniu wizytacji w celu zapoznania się z warunkami świadczonych usług bytowych i opiekuńczych;
- 2) zasięgnięciu opinii osób przebywających w rodzinnym domu pomocy oraz rodzin tych osób lub opiekunów prawnych o zakresie i sposobie świadczenia usług bytowych i opiekuńczych.

6. Po przeprowadzeniu kontroli sporządza się protokół kontroli zawierający:

- 1) określenie zakresu kontroli;
- 2) wyniki kontroli;
- 3) ewentualne zalecenia pokontrolne mające na celu likwidację uchybień lub nieprawidłowości w zakresie działania rodzinnego domu pomocy i termin ich realizacji, pod rygorem możliwości rozwiązania umowy dotyczącej prowadzenia takiego domu, po zapewnieniu dalszej opieki osobom w nim przebywającym;
- 4) ocenę wykonania ewentualnych zaleceń pokontrolnych wynikających z poprzedniej kontroli.

7. Protokół kontroli otrzymuje osoba prowadząca rodzinny dom pomocy.

8. Do protokołu kontroli zawierającego zalecenia pokontrolne osoba prowadząca rodzinny dom pomocy może złożyć pisemne zastrzeżenia lub wyjaśnienia do kierownika ośrodka w terminie 14 dni od dnia otrzymania protokołu.

9. Protokół kontroli wraz z zastrzeżeniami lub wyjaśnieniami i stanowiskiem kierownika ośrodka do tych zastrzeżeń lub wyjaśnień otrzymuje wójt, burmistrz lub prezydent miasta w terminie 30 dni od dnia podpisania protokołu lub dnia złożenia zastrzeżeń lub wyjaśnień przez osobę prowadzącą rodzinny dom pomocy.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.³⁾

---

¹⁾ Minister Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej - zabezpieczenie społeczne, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Wiceprezesa Rady Ministrów, Ministra Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 265, poz. 2643).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 64, poz. 565 i Nr 94, poz. 788.

³⁾ Z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia traci moc rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 października 2001 r. w sprawie rodzinnych domów pomocy (Dz. U. Nr 127, poz. 1399), zachowane w mocy na podstawie art. 159 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, Nr 99, poz. 1001 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 64, poz. 565 i Nr 94, poz. 788).